

Prolog

Každý z nás má svou Austenovou.

Jocelynina Austenová psala úchvatné romány o lásce a namlouvání, ale sama se nikdy neprovdala. Nápad založit čtenářský klub se zrodil v Jocelynině hlavě a sama pečlivě vybrala členy. Během jediného dopoledne přišla s víc nápady než my ostatní za celý týden a taky měla mnohem víc energie. Je potřeba vnášet si pravidelně Austenovou do života, tvrdila Jocelyn, nechat ji, aby se rozhlédla. Podezírali jsme ji, že má něco za lubem, ale co-pak by někdo dokázal využít Jane Austenovou ke špatnostem?

Bernadettina Austenová byla geniální komička. Její postavy a dialogy neztrácejí vůbec na vtipu, ne jako Shakespearovy humory, které vás pobaví jenom proto, že jsou Shakespearovy a člověk mu to tak nějak dluží.

Bernadette byla naší nejstarší členkou, táhlo jí na sedmašedesát. Nedávno oficiálně oznámila, že už o sebe nehodlá dbát. „Prostě už se na sebe nedívám do zrcadla,“ pověděla nám. „Mělo mě to napadnout už před lety...“

„Jako upír,“ dodala, a když jsme to uslyšeli, podivili jsme se, jak je možné, že se upírům vždycky daří vypadat tak elegantně. Většina z nich by se přece měla mnohem víc podobat Bernadette.

Prudie kdysi zahlédla Bernadette v supermarketu v bačkorách a s vlasy trčícími z čela, jako by se ani neučesala. Kupovala si

mražené sójové boby a kapary a nějaké další věci, které člověk určitě nepotřebuje nikterak urgentně.

Bernadettinou nejoblíbenější knihou byla *Pýcha a předsudek*. Svěřila se Jocelyn, že ji zřejmě mají nejradši všichni. Navrhovala, aby se s ní začalo. Ale Sylviin manžel po dvaatřiceti letech zrovna požádal o rozvod a Jocelyn ji nechtěla vzhledem k tak čerstvé a citlivé zprávě vystavovat fešáckému panu Darcymu. „Začneme *Emmou*,“ odpověděla Jocelyn. „Ještě nikdy se nestalo, že by ji někdo četl a zatoužil po manželství.“

Jocelyn se poznala se Sylvií, když jim oběma bylo jedenáct. Dnes měly něco málo přes padesát. Sylviina Austenová byla dcera, sestra a teta. Sylviina Austenová psala své romány v rušném obývacím pokoji, předčítala je nahlas rodině, ale přitom zůstávala bystrou a nestrannou pozorovatelkou ostatních lidí. Sylviina Austenová uměla milovat i být milována, ale nijak jí to nekalilo vnímání, neotupovalo jí to úsudek. Bylo možné, že Sylvia byla tím pravým důvodem pro vznik klubu, možná ji jen Jocelyn toužila zabavit v obtížném období. To by ostatně byla celá Jocelyn. Sylvia byla její nejdávnější a nejbližší kamarádka.

Neprohlásil snad kdysi Kipling: „Nic nepomůže tolik jako Jane, když se člověk octne v úzkých“? Anebo něco velice podobného.

„Myslím, že by tam měly chodit jen ženy,“ navrhla potom Bernadette. „S muži se atmosféra mění. Oni spíš poučují, než že by komunikovali. Napovídají toho víc, než je nutné a nezbytné.“

Jocelyn otevřela ústa.

„Nikdo se nedostane ke slovu,“ varovala ji Bernadette. „Ženy jsou moc nesmělé, než aby někoho utnuly, i když mele už bůhvíjak dlouho.“

Jocelyn si odkašlala.

„Kromě toho muže čtenářské kluby nezajímají,“ pokračovala Bernadette. „Čtení považují za samotářskou zálibu. Pokud tedy vůbec čtou.“

Jocelyn zavřela pusou.

Hned nato však oslovila Grigga, kterého jsme ani jedna neznala. Grigg byl upravený tmavovlasý chlapík těsně po čtyřicítce. Jako první vás na něm upoutaly řasy – dlouhé a husté. Okamžitě nám na mysli vytanuly tetkovské litanie, že takových řas je pro chlapce až škoda. Znaly jsme Jocelyn dost dlouho na to, aby-
chom si lámaly hlavu, komu měl být Grigg určen. Pro některé z nás byl Grigg příliš mladý a pro jiné zase příliš starý. Jeho účast v klubu proto představovala záhadu.

My, kdo jsme znaly Jocelyn delší dobu, jsme zažily všemožné léčky. Když chodily na střední školu, představila Jocelyn Sylvii klukovi, kterého si později vzala. Svatbu měli tři roky po skončení školy a Jocelyn šla za družičku. Při tomto úvodním úspěchu poprvé „okusila krev“ a nikdy už na její chuť nedovedla zapomenout. Sylvia a Daniel. Daniel a Sylvia. Přes třicet let spokojenosti, i když teď už pochopitelně bylo poněkud těžší se z toho radovat.

Jocelyn se sama nikdy neprovdala, což jí poskytovalo dostatek času pro nejrůznější záliby.

Dobrého půl roku strávila tím, že hledala vhodné mladé muže pro Sylviinu dceru Allegru, jakmile Allegra oslavila devatenácté narozeniny. Teď jí bylo třicet a stala se pátou osobou, která získala pozvání do našeho čtenářského klubu. Allegrina Austenová psala o tom, jaký vliv mají finanční potřeby na intimní život žen. Kdyby pracovala v knihkupectví, zařadila by romány Jane Austenové do regálu s horory.

Allegra si nechávala krátké vlasy upravovat do drahých účesů a nosila laciné sexy boty. Ani jedna z těchto skutečností by však žádnou z nás nevedla k velkým spekulacím, kdyby o sobě

současně až příliš často nemluvila jako o lesbě. Jocelynina neschopnost vidět něco, co se nikdy neskrývalo, nakonec začala být natolik otravná, až si ji Sylvia vzala stranou a zeptala se jí, proč má takové problémy to *pobrat*. Jocelyn se pekelně styděla.

Přeorientovala se na vhodné mladé ženy. Jocelyn vedla psí stanicu a chovala rhodéské ridgebacky. K její radosti se ukázalo, že psí svět doslova překypuje vhodnými mladými ženami.

Osmadvacetiletá Prudie z nás byla nejmladší. Její nejoblíbenější román byla *Pýcha a přemlouvání*, poslední dokončené dílo a také nejepochmurnější ze všech. Prudiina Austenová se vyznačovala tím, že se její knihy měnily s každým přečtením. Jeden rok to byly samé milostné romány a během dalšího jste si najednou všimli, že Austenová píše rozvážně a ironicky. Prudiina Austenová byla ta, která zemřela, nejspíš na Hodgkinovu chorobu, v pouhých jednačtyřiceti letech.

Prudie by potěšilo, kdybychom čas od času ocenily, že si své pozvání do klubu vysloužila jako skutečná citelka Austenové na rozdíl od Allegrы, která tam byla jen kvůli své matce. Ne snad že by Allegra nepřispívala cennými poznatky a Prudie jí dychtivě nenaslouchala. Vždycky se hodí vědět, co si o lásce a manželství myslí lesby.

Prudie měla dramatický výraz, zapadlé oči, velmi bledou pleť a potemnělé tváře. Když se usmívala, její drobná tenká ústa téměř zmizela, takže připomínala obrácenou verzi kočky Šklíby z *Alenky v kraji divů*. Učila francouzštinu na střední škole a jako jediná z nás byla v té době vdaná, pokud tedy nepočítáme Sylvii, která měla rozvod na spadnutí.

A snad kromě Grigga, o tom jsme nevěděly, je-li ženatý. Ale proč by ho Jocelyn asi zvala, kdyby byl zadaný?

Jaká byla Griggova Austenová, nikdo z nás nevěděl.

Naše šestice – Jocelyn, Bernadette, Sylvia, Allegra, Prudie a Grigg – tvořila kompletní sestavu místního čtenářského klubu určeného výhradně jen a jen dílům Jane Austenové. Naše první setkání proběhlo u Jocelyn.

Březen

Kapitola první,

*ve které se sejdeme u Jocelyn,
abychom debatovali
o Emmě*

Seděli jsme za soumraku v kruhu na kryté verandě u Jocelyn, popíjeli jsme ledový čaj a obklopovala nás vůně linoucí se z dvanácti akrů čerstvě posečené kalifornské trávy. Výhled byl půvabný. Zapadající slunce se měnilo v úchvatný pruh nachové barvy a v jeho stínu se tyčily Berryesské hory. Směrem k jihu tekla na jaře, ne však v létě, potůček.

„Jen si poslechněte ty žáby,“ vybědla nás Jocelyn. Zaposlouchali jsme se. A skutečně, kdesi za hlučným štěkotem psů z kotců se ozýval žabí chór.

Jocelyn nám všem představila Grigga. Přinesl si kompletní dílo vydané nakladatelstvím Gramercy, které evokovalo, že je Austenová nějaký současný módní vrtoch. Skutečně jsme nemohly přijmout, že se tu někdo ukázal s naprosto novým vydáním a navíc má na klíně celé souborné dílo, když se máme bavit jenom o *Emmě*. Kdykoliv se k něčemu vyjádřil jako první a cokoliv poznamenal, vždycky se některá z nás musela ozvat a usadit ho.

Nikdy to ale nebyla Bernadette. Přestože právě ona vyžadovala rze dámský kroužek, byla dobrák od kosti a vůbec nás nepřekvapilo, že se snaží, aby se Grigg cítil příjemně. „To je ale krásné, když se muž zajímá o slečnu Austenovou,“ pověděla

mu. „Velice se těším, že se seznámíme s mužským pohledem. Opravdu máme velikou radost, že jste k nám zavítal.“

Bernadette nikdy neřekla žádnou věc jednou, pokud se dala říct třikrát. Občas to bylo trochu protivné, ale většinou to působilo konejšivě. Když k Jocelyn dorazila, zdálo se, že jí za uchem sedí veliký netopýr. Byl to ale jenom list a Jocelyn jí ho při objetí na uvítanou odstranila.

Jocelyn zapnula dvě přenosná topení a verandou se neslo uklidňující vrnění. Na podlaze z červených španělských dlaždic, na kterých se snadno ztratí psí chlupy, i když samozřejmě záleží na plemenu, ležely indické koberečky. Stály tam modrobílé porcelánové lampy, oblé a orientální, a na žárovkách nebylo ani stopy po prachu jako v jiných domácnostech, protože tady bydlela Jocelyn. Lampy fungovaly na časové spínače. Když se venku dostatečně setmělo, v jednom dokonale načasovaném okamžiku naskočily s cvaknutím jako sbor. Ta chvíle ještě nenastala, ale už jsme se na ni těšili. Možná přijde, zrovna až bude někdo říkat něco oslnivého.

Na jediné stěně visela řádka fotografií – Jocelynina dynastie ridgebacků olemovaných stužkami a rodokmeny. Ridgeback je matriarchální rasa, což patří mezi výčet atraktivních rysů, jimiž se vyznačují. Dejte Jocelyn do pozice alfa a máte tu potenciál vysoce vyspělé civilizace.

Queenie ze Serengeti na nás shlížela psíma očima zpod zachmuřeného, inteligentního čela. Zachytit osobnost psa na fotografii je těžké – psí podoba zploštěním utrpí víc než lidská, a dokonce i víc než ta kočičí. Ptáci vypadají na fotkách hezky, protože jsou tak plaší, a skutečným objektem snímku koneckonců většinou stejně bývá strom. Ale tato podobizna byla velmi lichotivá – a fotila ji Jocelyn osobně.

Pod obrázkem Queenie nám u nohou ležela její dcera Sunrise on the Sahara – ne na fotce, ale z masa a kostí. Právě se tu uvelebila

poté, co první půlhodinku strávila tím, že se přesouvala z jednoho z nás na druhého, funěla nám do obličeje teplý vzduch připomínající stojatou vodu z rybníka a línala nám na kalhoty. Byla Jocelynin miláček a jako jediný pes mohla do domu, i když z hlediska chovu moc cenná nebyla, protože trpěla nadměrnou funkcí štítné žlázy a museli ji nechat vykastrovat. Podle Jocelyn byla škoda, že nebude mít štěňata, prý pro to měla ty nejněžnější předpoklady. Jocelyn v poslední době utratila za veterináře pro Saharu přes dva tisíce dolarů. To jsme slyšeli rádi, povídá se totiž, že někteří chovatelé psů začnou být po čase krutí a vypočítaví. Jocelyn doufala, že ji zase začne brát na soutěže, i když se nedalo očekávat, že by to stanici přineslo nějaké výhody. Šlo jen o to, že se Sahara po soutěžení stýskalo. Pokud by se podařilo vylepšit jí chůzi – protože o tu jde u ridgebacků především –, mohla by se dál účastnit přehlídek, i když by nevyhrála. (Sahara vždy dokázala poznat, že nevyhrála, a byla z toho celá přešlá a zadumaná. Jenže to se tak občas někdo vespí s porotcem a s tím nic nenaděláte.) Sahařina soutěžní kategorie se nazývala Vykastrovaná fena.

Štěkot venku přešel v hysterii. Sahara se zvedla a toporně kráčela k sítovým dveřím a chlupy na hřbetě se jí ježily jako zubní kartáček.

„Proč není Knightley líbivější?“ začala Jocelyn. „Má tolik dobrých vlastností. Tak proč k němu necítím větší sympatie?“

Skoro jsme ji neslyšeli, musela to zopakovat. Za těchto podmínek jsme vážně měli radši probírat Jacka Londona.

Většinu toho, co jsme věděli o Jocelyn, jsme měli od Sylvie. Malá Jocelyn Morganová se s malou Sylvíí Sanchezovou seznámila na dívčím skautském táboře, když jim bylo jedenáct – teď jim bylo něco přes padesát. Obě tehdy bydlely v chatě oddílu Chipewa a usilovaly o odznak lesní moudrosti. Musely rozdělovat

oheň z dřevěných třísek, na něm vařit a pak sníst to, co uvařily. Úkol se nepovažoval za splněný, dokud po sobě nenechaly vymetený talíř. Musely umět poznávat listy a ptáky a jedovaté houby. Jako kdyby snad některá z nich měla kdy sníst houbu, ať jedlou nebo jedovatou.

U posledního úkolu je odvedli ve čtyřčlenných skupinkách na mýtinu asi deset minut daleko, ze které pak měly samy najít cestu zpátky. Nebylo to nic těžkého, dostaly kompas a nápovědu: jídelna se nachází jihozápadně od nich.

Tábor trval čtyři týdny a Jocelynini rodiče jezdili z města – tři a půl hodiny – každou neděli, aby jí přivezli zbrusu nové vydání jejího oblíbeného komiksu. „Ale i tak ji měli všichni rádi,“ podotkla Sylvia. Tomu bylo zatěžko uvěřit i nám, ač jsme všichni měli Jocelyn tuze rádi.

„Byla tak krásně dezinformovaná.“

Jocelynini rodiče dcerku zbožňovali natolik, že by nesnesli vidět ji smutnou. Nikdy jí nevyprávěli příběh s nešťastným koncem. Nedožvěděla se nic o DDT nebo nacistech. Během kubánské raketové krize ji omluvili ze školy, protože nechtěli, aby zjistila, že má její rodná země nepřátele.

„A tak to padlo na nás, holky z oddílu Chippewa, abychom ji poučily o komunistech,“ vysvětlovala Sylvia. „A o sexuálním zneužívání. O holocaustu. O sériových vražích. Menstruaci. Šílencích, kteří uprchli z léčebny a místo ruky mají kovový hák. O atomové bombě. I o tom, co se stalo skutečným Chippewům.“

Nic z toho jsme samozřejmě nepochopily úplně správně. Nacpaly jsme do ní spoustu překroucených informací. Ale stejně to bylo reálnější než to, co slyšala doma. Nesla to vážně statečně, to jsme obdivovaly.

A všechno se to zhroutilo ten den, kdy jsme musely najít cestu zpátky do tábora. Padla na ni taková paranoidní chiméra, že než podle kompasu najdeme cestu lesem, celý tábor se sbalí a od-

stěhuje. Že sice najdeme chatu a jídelnu a latríny, ale všichni lidi budou fuč. A co víc, zůstane tam jenom prach a pavučiny a rozpadající se prkenné podlahy. Bude to vypadat, jako by byl tábor opuštěný už sto let. Zřejmě jsme jí převyprávěly asi až moc hororových příběhů ze seriálu *Zóna soumraku*.

Ale nejpodivnější ze všeho bylo tohle. Když si pro ni rodiče poslední den přijeli, cestou domů jí oznámili, že se během léta rozvedli. Vlastně ji na tábor poslali jenom kvůli tomu. Všechny ty nedělní výlety jí společně vozili časopisy – a přitom nemohli jeden druhého vystát. Její táta už celý měsíc bydlel v hotelu v San Franciscu. ‚Jím teď pořád v hotelové restauraci,‘ povídal jí. ‚Ráno si prostě zajdu dolů na snídani a objedná si to, na co mám zrovna chuť.‘ Podle Jocelyn to znělo tak, jako by to byl jediný důvod, proč se od nich odstěhoval – kvůli těm báječným lahůdkám, co si dopřával v restauraci. Měla pocit, že ji vyměnil za vejce do skla.“

Jednou o několik let později jí zavolal, že na něho leze chřipka. Prý nic, kvůli čemu by si měla jeho holčička dělat starosti. Měli lístky na baseball, ale říkal, že to asi nezvládne a bude lepší to nechat na jindy. Do toho, Obří! Ukázalo se, že ta chřipka byla ve skutečnosti infarkt. Umřel dřív, než se stihl dostat do nemocnice.

„Není divu, že co vyrostla, potřebuje mít pořád všechno pod kontrolou,“ dodala Sylvia. Láskyplně. Jocelyn a Sylvia byly nejlepší kamarádky už přes čtyřicet let.

„Pan Knightley v sobě nemá ani špetku vášně,“ podotkla Allegra. Měla velmi výraznou mimiku, jako Lillian Gishová v němých filmech. V zápalu argumentace krabatila čelo. Takhle se mračívala už jako malinká. „Frank Churchill a Jane Fairfaxová se tajně setkají, pohádají se, potom udobří a lžou každému, koho znají. Člověk jim věří, že jsou zamilovaní, protože se chovají tak hnusně. I to,

že mají sex, si dokážete představit. Ale u Knightleyho nikdy podobný dojem nemáte.“ Allegra měla hlas jako stvořený ke zpívání ukolébavek, hluboký, zároveň pronikavý. Často jí s námi docházela trpělivost, ale tón jejího hlasu byl pořád tak uklidňující, že jsme si tu rozmrzelost většinou uvědomili až později.

„To je pravda,“ přitakala Bernadette. Za čóčkami drobných brýlí se zdály její oči kulaté jako oblázky. „Emma věčně říká, jak je Jane odměřená, dokonce i pan Knightley to tvrdí, a ten si všech hodně všímá. Ale přitom je v celé knize jediná –“, vtom se rozsvítila světla a Bernadette nadskočila, ale tok řeči nepřerušila, „kdo působí šíleně zamilovaně. Podle Austenové mají Emma a pan Knightley obyčejné manželství.“ Zamyšleně se odmlčela. „Což evidentně schvaluje. Možná spojení ‚obyčejné manželství‘ znamenalo v jejích dobách něco jiného. Jako že se není za co stydět. Nic, co by vyvolávalo klevety. Nic, co by je vynášelo až do nebe, ale ani žádné peklo.“

Mléčné světlo jemně zalilo verandu. Do sítí po stranách začal narážet velký okřídlený hmyz, jak se ta stvoření divoce snažila přiblížit ke zdroji světla. Některé nárazy byly tak hlučné, až Sahara zavrčela.

„Žádná živočišná touha,“ dodala Allegra.

Sahara se otočila. Živočišná touha. V psích kotcích viděla takových věcí. Až by se vám z nich naježily chlupy.

„Ani špetka touhy.“ Prudie vyslovila slovo touha pomalu a pak ho ještě jednou zopakovala francouzsky. *Pa-si-on*. Vzhledem k tomu, že byla učitelka francouzštiny, nebylo to až tak příšerně nesnesitelné, jak by to bylo za jiných okolností.

Ne že by se nám to ale kdovíjak líbilo. Minulý měsíc vytrhala kosmetička Prudie většinu obočí. Ta teď měla výraz ustavičného překvapení. Nemohli jsme se dočkat, až zase doroste.

„*Sans passion, amour n'est rien*,“ doplnila Prudie.

„*Après moi, le deluge*,“ zareagovala Bernadette, jen aby Pru-

diina slova nezapadla do ticha, které by se dalo mylně vykládat jako nevstřícné. Bernadette byla občas opravdu až moc hodná.

Vzduchem se nenesl žádný zvláštní pach. Sahara se obrátila od zašupovaček. Se vzdychnutím se otřela o Jocelyn. Potom se třikrát zatočila dokolečka, usadila se a bradu si položila na vystrčenou špičku Jocelyniny boty.

Odpočívala, ale zůstala ve střehu. K Jocelyn by se nedostalo nic, co by předtím nezpозorovala Sahara.

„Jestli můžu...“ odkašlal si Grigg a ústa si přitom zakryl rukou. „V *Emmě* jsem si všiml jistého pocitu ohrožení.“ Střídavě jeden za druhým zvedal a zase pokládal prsty. Snubní prstýnek neměl. „Divocí cikáni. Nevysvětlené krádeže. Nehoda Jane Fairfaxové na loďce. Všechny starosti pana Woodhouse. Pořád se tam ve vzduchu vznáší něco jako hrozba. Vrhá stíny do okolí.“

Prudie se ozvala rychle a rázně. „Ale podle Austenové není nic z těch věcí skutečné. Žádné opravdové nebezpečí tam není.“

„Bohužel se mi zdá, že jsi to celé pochopil špatně,“ řekla Allegra.

Grigg už nic dalšího neřekl. Sklopil řasy k tvářím a z jeho výrazu bylo těžké cokoliv vyčíst. Bylo na Jocelyn jakožto hostitelce, aby změnila téma.

„Kdysi jsem četla, že zápleтка *Emmy*, pokoření pěkného, samolibého děvčete, je vůbec nejoblíbenější zápletkou všech dob. Tuším, že to prohlásil Robertson Davies. Že právě tohle je příběh, který musí potěšit úplně každého.“

Když bylo Jocelyn patnáct, seznámila se na tenise v místním klubu se dvěma chlapci. Jeden se jmenoval Mike, druhý Steven. Na první pohled to byli obyčejní kluci. Mike byl vyšší a hubenější, měl výrazný ohryzek a brýle, které se na slunci měnily v reflektory. Steven měl vypracovanější ramena a hezký úsměv, ale tlustý zadek.